

Rechten van slachtoffers – per land

Spain

Hoe geef ik een misdrijf aan?

Als u slachtoffer bent van een misdrijf, hebt u vanaf het eerste contact met de instanties of ambtenaren recht op informatie over uw recht om aangifte te doen van het misdrijf, en, waar van toepassing, over de hierbij te volgen procedure.

U kunt het misdrijf aangeven bij de politie en getuige worden in de procedure die zal worden gevolgd. U kunt ook de politie vragen u naar het betreffende bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven (*Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito*), waar men u zal uitleggen hoe u aangifte van het misdrijf doet.

Toegang tot zorg- en ondersteuningsdiensten, zoals die van het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, is gratis en op basis van vertrouwelijkheid; het is niet nodig om eerst aangifte te doen van het misdrijf.

Als persoon die aangifte doet, hebt u recht op het volgende:

een rechtsgeldig gecertificeerde kopie van de aangifte;

gratis taalkundige ondersteuning en een schriftelijke vertaling van het afschrift van uw aangifte, indien u geen van de officiële talen van de plaats waar u aangifte doet, begrijpt of spreekt. Als u het Spaans of de officiële taal die in de betreffende procedure wordt gebruikt, niet beheerst en u in de onderzoeksfase getuigt voor een rechter, een openbare aanklager of politiefunctionaris, hebt u het recht om kosteloos te worden bijgestaan door een tolk in een taal die u begrijpt;

als u hebt gevraagd om op de hoogte te worden gesteld van bepaalde beslissingen, zoals de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen of het eindvonnis in de procedure, hebt u het recht om van de datum, het tijdstip en de plaats van het proces op de hoogte te worden gebracht, alsmede van de inhoud van wat de dader ten laste wordt gelegd.

U kunt ook een vordering instellen tegen de dader en een partij in de procedure worden als particuliere aanklager, met rechten die in grote mate vergelijkbaar zijn met die van de openbare aanklager.

Buiten de gewone zaken, waarbij de openbare aanklager de aanklacht tegen de dader indient, zijn er twee soorten misdrijven waarbij uw rol voor het starten van de procedure van zeer groot belang is:

het starten van een procedure voor **semi-openbare misdrijven** vereist dat u het misdrijf aangeeft of een vordering instelt; de openbare aanklager neemt vervolgens de verantwoordelijkheid voor de aanklachten tegen de dader. Bij een procedure tegen **misdrijven in de privésfeer** (bijv. laster) is dit volledig uw verantwoordelijkheid: de openbare aanklager heeft geen verantwoordelijkheid met betrekking tot de aanklacht tegen de dader en u kunt de aangifte te allen tijde intrekken, waarmee de procedure ten einde komt.

U kunt in alle talen aangifte doen van het misdrijf, en u hebt recht op een gratis tolk als u geen Spaans spreekt of een van de desbetreffende regionale talen niet machtig bent. In de praktijk zal de politie, als niemand op het politiebureau uw taal spreekt, u het volgende aanbieden:

indien het geen zwaar misdrijf betreft, kunt u aangifte doen met behulp van een formulier dat in uw taal is opgesteld;

indien het een zwaar misdrijf betreft, wordt u telefonisch of in persoon van een tolk voorzien.

Op bepaalde politiebureaus zijn met name in de zomer Engelse, Franse en Duitse tolken aanwezig.

Er geldt geen tijdslimiet waarbinnen u aangifte moet doen, maar er zijn wel tijdslimieten waarna vervolging met betrekking tot het misdrijf niet meer mogelijk zal zijn: vanaf tien tot twintig jaar, afhankelijk van de ernst van het misdrijf. Voor de aangifte van een misdrijf wordt door de instanties geen specifieke manier van aangeven verlangd. U kunt schriftelijk of mondeling aangifte doen, in welk geval de bevoegde instantie kennis zal nemen van de aangifte. U moet uw naam, adres, ID-nummer, telefoonnummer etc. opgeven en de aangifte ondertekenen.

Als u slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd of huiselijk geweld, kunt u de politie om een beschermingsbevel vragen. U kunt ook rechtstreeks om een beschermingsbevel verzoeken bij de gerechtelijke instantie of openbare aanklager, het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, of de aan de overheidsdiensten verbonden instanties voor maatschappelijke dienstverlening of zorginstellingen.

In alle gevallen worden u formulieren verstrekt voor het aanvragen van het beschermingsbevel en ontvangt u informatie over dit bevel.

Hoe kom ik er achter wat de stand van zaken is?

Wanneer u aangifte doet, ontvangt u een gewaarmerkt afschrift met een referentienummer.

Als slachtoffer kunt u bij de politie informatie verkrijgen over de voortgang van de procedure, tenzij dit schadelijk voor het onderzoek zou kunnen zijn. In de praktijk kunt u beter het desbetreffende politiekorps opbellen en om informatie vragen.

Over het algemeen geldt dat u het recht hebt om te worden geïnformeerd, op uw verzoek, over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd, en tevens in kennis te worden gesteld van de volgende beslissingen:

de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen;

het eindvonnis in de procedure;

beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of in vrijheid te stellen, alsmede de mogelijke ontsnapping van de dader uit hechtenis, en beslissingen tot het nemen van voorzorgsmaatregelen voor uw bescherming.

Als u hebt gevraagd om te worden doorverwezen naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven of als u zorg ontvangt van een van deze bureaus, dan hebt u het recht informatie te ontvangen over de contactgegevens van de instantie verantwoordelijk voor de behandeling van de procedure en de kanalen waarmee met deze instantie gecommuniceerd wordt, alsmede informatie over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd.

Als u slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, hebt u het recht te worden geïnformeerd over de procedurele situatie van de dader en over welke voorzorgsmaatregelen er worden getroffen, zonder hiernaar te hoeven vragen. U kunt te allen tijde te kennen geven dat u die informatie niet wenst te ontvangen.

Als u slachtoffer bent van een geweldsmisdrijf tegen de seksuele vrijheid, hebt u het recht informatie te ontvangen over schadevergoeding van de staat waarop u recht hebt indien de dader uw schadevergoeding niet betaalt of indien deze onvoldoende is.

Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand (tijdens het onderzoek of tijdens het proces)? Onder welke voorwaarden?

Vanaf het eerste contact met de instanties of functionarissen hebt u het recht op informatie over de procedure voor het verkrijgen van juridisch advies en gerechtelijk verweer en, waar van toepassing, over de voorwaarden waaronder u dit mogelijk kosteloos kunt verkrijgen. De bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven zullen u ook van deze informatie voorzien.

U kunt uw verzoek tot erkenning van uw recht op rechtsbijstand indienen bij de functionaris of instantie die u de informatie heeft verstrekt over de procedure voor het, waar van toepassing kosteloos, verkrijgen van juridisch advies en gerechtelijk verweer. De functionaris of instantie zal uw verzoek doorsturen, samen met de meegeleverde documentatie, naar de betreffende Orde van Advocaten.

Uw verzoek kan ook worden ingediend bij de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven van het gerechtelijk apparaat, die het zullen doorsturen naar de betreffende Orde van Advocaten.

In het algemeen kunt u gebruikmaken van de juridische adviesdiensten die informatie over het recht verstrekken aan alle burgers. Deze diensten worden georganiseerd door de Ordes van Advocaten in de verschillende rechtsgebieden.

U moet daarvoor een formulier invullen dat te verkrijgen is bij de rechtbanken, het ministerie van Justitie of andere overheidsdiensten en aantonen dat uw middelen van bestaan ontoereikend zijn. U moet uw verzoek indienen bij de Orde van Advocaten in het betreffende rechtsgebied of bij het gerecht in het gebied waar u woont, indien de strafrechtelijke procedure nog niet is begonnen.

Als u het slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, hoeft u om voor rechtsbijstand in aanmerking te komen niet eerst aan te tonen dat uw middelen ontoereikend zijn.

Als u het slachtoffer bent van een terreurdaad, komt u ook in aanmerking voor rechtsbijstand.

U kunt rechtsbijstand aanvragen in Spanje indien een van de volgende situaties op u van toepassing is:

u bent onderdaan van een EU-lidstaat en toont aan dat uw middelen onvoldoende zijn;

u bent onderdaan van een derde land en verblijft legaal in Spanje of beschikt over een recht dat in internationale overeenkomsten wordt erkend (bijv. overeenkomsten inzake internationale kinderontvoering). In dit geval hebt u onder dezelfde voorwaarden als EU-onderdanen toegang tot rechtsbijstand in Spanje;

ongeacht de aanwezigheid van middelen om een gerechtelijke procedure in te stellen, wordt uw recht op rechtsbijstand erkend en zal die bijstand onmiddellijk aan u worden verstrekt als u slachtoffer bent van gendergerelateerd geweld, terrorisme of mensenhandel in een procedure die verbonden is aan, afgeleid is van of voortvloeit uit uw status van slachtoffer, of als u minderjarig bent of een leerbeperking of psychische aandoening hebt en u slachtoffer bent van misbruik of mishandeling.

Dit recht geldt ook voor rechtsopvolgers in geval van overlijden van het slachtoffer, op voorwaarde dat zij niet bij de handelingen betrokken waren.

Voor de toekenning van rechtsbijstand wordt u als slachtoffer beschouwd wanneer er voor een van bovengenoemde misdrijven aangifte is gedaan of een vordering is ingesteld, of een strafrechtelijke procedure is ingeleid, en u behoudt deze status zolang de strafrechtelijke procedure loopt of indien er naar aanleiding van de afsluiting van de procedure een schuldigverklaring is uitgesproken.

Het recht op rechtsbijstand vervalt zodra een vrijspraak definitief is geworden, of na een tijdelijk aanhouden of beëindiging van de procedure omdat de strafbare feiten niet bewezen zijn, zonder dat er een verplichting ontstaat om de kosten van de tot op dat moment kosteloos genoten voordelen te betalen.

In de verschillende procedures die ingesteld kunnen worden als gevolg van uw status als slachtoffer van de geconstateerde misdrijven en, met name, in een procedure in verband met gendergerelateerd geweld, dient u door de advocaat zelf te worden bijgestaan, op voorwaarde dat uw recht op verdediging zo voldoende wordt gegarandeerd.

U hebt recht op rechtsbijstand indien uw jaarinkomen en inkomen per gezinseenheid niet hoger is dan:

tweemaal de publieke inkomensindex (*indicador público de renta de efectos múltiples* – IPREM) geldend op het moment dat het verzoek wordt gedaan, indien de personen in kwestie geen onderdeel uitmaken van een gezinseenheid. De IPREM is een index die jaarlijks wordt vastgesteld om de hoogte van bepaalde uitkeringen of de drempel voor toegang tot bepaalde uitkeringen, rechten of publieke voorzieningen te bepalen;

twee en een half maal de IPREM geldend op het moment dat het verzoek wordt gedaan, indien de personen in kwestie onderdeel uitmaken van een type gezinseenheid dat uit minder dan vier leden bestaat;

drie maal de IPREM als de gezinseenheden in kwestie uit vier of meer leden bestaan.

De jaarlijkse IPREM voor 2016 is 6 390,13 EUR.

Als aan u rechtsbijstand wordt toegekend, hoeft u de volgende kosten niet te betalen:

voorafgaand juridisch advies;

kosten van advocaat en vertegenwoordiger in het gerecht (*procurador*);

kosten voortvloeiend uit de publicatie van kennisgevingen in staatsbladen;

de borgsommen die vereist zijn om bepaalde beroepen in te dienen;

bedragen voor deskundigen;

u ontvangt 80 % korting op de kosten van notariële aktes en certificeringen van het kadaster en handelsregisters.

Kan ik aanspraak maken op onkostenvergoeding (voor deelname aan het onderzoek/het proces)? Onder welke voorwaarden?

Doorgaans hebt u, wanneer u als slachtoffer van een misdrijf hebt deelgenomen aan de procedure, recht op restitutie van de kosten die nodig zijn om uw rechten uit te oefenen en de juridische kosten die zijn gemaakt, met voorrang op de betaling van de kosten die voor de staat zijn gemaakt.

Hiertoe dient de betaling in het vonnis te worden opgelegd en moet de beklagde, op uw verzoek als slachtoffer, zijn veroordeeld voor misdrijven waarvan de openbare aanklager hem niet heeft beschuldigd, of zijn veroordeeld nadat een beslissing om de zaak te sluiten is herroepen als gevolg van een beroep dat u als slachtoffer hebt ingesteld.

Van de hulp- en ondersteuningsvoorzieningen en, met name, de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven ontvangt u informatie over de gevallen waarin de proceskosten mogelijk aan u gerestitueerd zullen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen.

Kan ik beroep instellen als mijn zaak wordt afgesloten voordat er een proces plaatsvindt?

Als u een slachtoffer bent dat niet in de procedure is verschenen en de openbare aanklager trekt de beschuldiging tegen de dader in, kan de rechter u hiervan op de hoogte stellen en u uitnodigen binnen 15 dagen een vordering in te stellen als particuliere aanklager. In geval van een versnelde procedure is de rechter verplicht u te informeren en u uit te nodigen.

Als een openbare aanklager rechtsvervolging instelt tegen de dader, kunt u als slachtoffer niets doen om te procedure te beëindigen, behalve in het geval van een misdrijf in de privésfeer.

Als u al in de procedure bent verschenen en u bent een particuliere aanklager, kunt u verzoeken om opening van de hoorzitting en rechtsvervolging tegen de dader instellen. Als de onderzoeksrechter besluit de procedure te beëindigen, d.w.z. de zaak seponereert, kunt u in beroep gaan.

Als de openbare aanklager rechtsvervolging instelt tegen de dader, kunt u verzoeken om de zaak de laten seponeren en zich uit uw rol als particuliere aanklager terugtrekken. De openbare aanklager kan echter besluiten om de zaak voort te zetten.

Kan ik betrokken worden bij het proces?

De eerste keer dat u voor het gerecht verschijnt, zal de juridisch adviseur u op de hoogte stellen, in duidelijke, eenvoudige en begrijpelijke taal en rekening houdend met uw eigenschappen en behoeften, van uw rechten als slachtoffer in de strafrechtelijke procedure en u de mogelijkheid bieden als particuliere partij aan de procedure deel te nemen.

Als slachtoffer van een misdrijf bent u in een strafrechtelijke procedure gerechtigd om:

een strafzaak aan te spannen en een civiele vordering in te stellen volgens de bepalingen van de geldende strafwetgeving;

voor de met het onderzoek belaste instanties te verschijnen teneinde deze te voorzien van bewijs en relevante informatie om de feiten te verhelderen.

Verder zal u tijdens dit eerste verschijnen worden gevraagd of u de bij wet vastgelegde mededelingen of kennisgevingen wenst te ontvangen, in welk geval u een e-mailadres of, bij ontstentenis daarvan, een woon- of postadres moet opgeven.

Ongeacht uw rol in de strafrechtelijke procedure mag u doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, zelfs als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om een **getuigenverklaring** af te leggen.

Wanneer u als slachtoffer niet in de strafrechtelijke procedure bent verschenen, wordt u op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van het proces. Uw belangrijkste rol is een getuigenverklaring afleggen. Om op de hoogte te kunnen worden gebracht van de datum en het tijdstip van het proces, moet u een eventuele adreswijziging tijdens de procedure doorgeven.

U kunt als **particuliere aanklager** in de procedure verschijnen voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de mondelinge behandeling, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige. De tenlastelegging wordt opgesteld door de openbare aanklager, de eventuele particuliere aanklager en de advocaat van de verdachte. Dit document bevat de classificatie door deze personen van het strafbare feit en de aanbevolen straf. In de praktijk heeft elke partij vijf dagen de tijd om haar standpunt schriftelijk mee te delen.

U wordt in het algemeen vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als er meerdere slachtoffers zijn, zullen deze afzonderlijk kunnen verschijnen, hoewel de rechter van ze kan verlangen dat ze in een of een aantal zittingen worden samengevoegd. Ook verenigingen van slachtoffers kunnen in de strafrechtelijke procedure verschijnen, op voorwaarde dat zij hiervoor toestemming hebben van u als slachtoffer van het misdrijf.

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak, en heeft hij andere rechten vergelijkbaar met die van de openbare aanklager, waaronder het recht:

te verzoeken dat er meer bewijs wordt verzameld;

nieuwe getuigen of deskundigen voor te dragen die uw zaak ondersteunen;

voorstellen te doen voor confrontaties etc.

In het geval dat de beklagde wordt veroordeeld, kan de rechter hem/haar opdragen u de volgende kosten te vergoeden: de kosten van advocaten en vertegenwoordigers in het gerecht, deskundigen, verklaringen uit openbare registers en van notarissen etc.

Als onderdeel van de strafrechtelijke procedure kunt u een civiele vordering (**civiele partij**) instellen indien u de teruggave van goederen, herstel of schadeloosstelling vordert voor zowel materiële als immateriële schade als gevolg van het misdrijf. In dit geval wordt u vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

In het geval dat er wordt besloten het onderzoek te sluiten, zal de beslissing om de zaak te seponeren worden meegedeeld aan de directe slachtoffers van het misdrijf die aangifte van de feiten hebben gedaan, alsmede aan de overige directe slachtoffers wier identiteit en woonplaats bekend zijn. In geval van overlijden of verdwijning van een persoon als rechtstreeks gevolg van een misdrijf, zal de beslissing worden meegedeeld aan de indirecte slachtoffers van het misdrijf.

Wat is mijn officiële rol binnen het rechtsstelsel? Heb ik bijvoorbeeld de hoedanigheid van slachtoffer, getuige, burgerlijke partij of particuliere aanklager, of kan ik daarvoor kiezen?

Als slachtoffer van een misdrijf bent u in een strafrechtelijke procedure gerechtigd om:

een strafzaak aan te spannen en een civiele vordering in te stellen volgens de bepalingen van de geldende strafwetgeving;

voor de met het onderzoek belaste instanties te verschijnen teneinde deze te voorzien van bewijs en relevante informatie om de feiten te verhelderen.

De verschillende rollen die u in het rechtsstelsel kunt vervullen zijn de volgende:

direct of indirect slachtoffer: al naargelang het aangegeven misdrijf of, in het geval er om toegang tot slachtofferhulp en ondersteunende diensten wordt verzocht, zonder dat er eerder aangifte van de misdrijf is gedaan, aangezien toegang tot deze diensten niet afhankelijk is van het doen van aangifte;

getuige: als er aangifte is gedaan. U bent betrokken bij de procedure zodra u de dagvaarding hebt ontvangen;

particuliere aanklager: als u besluit als particuliere aanklager in de strafrechtelijke procedure te verschijnen, in het geval dat u een zaak aanspant tegen de dader (semi-openbare misdrijven en misdrijven in de privésfeer) en voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de mondelinge behandeling, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige;

civiele partij: in het algemeen, indien u besluit in het kader van de strafrechtelijke procedure een civiele vordering in te stellen, dat wil zeggen, u vordert de teruggave van goederen, herstel van of schadeloosstelling voor materiële of immateriële schade als gevolg van het misdrijf.

U mag doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, ook als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om te getuigen.

Wat zijn mijn rechten en plichten in deze hoedanigheden?

In het algemeen hebt u als **slachtoffer** recht op bescherming, informatie, ondersteuning, bijstand en zorg vanaf het eerste contact met de instanties of functionarissen en zo lang u in aanmerking komt voor de hulp- en ondersteuningsvoorzieningen van de overheidsdiensten, ook voorafgaand aan de aangifte van het misdrijf.

U kunt de instanties of functionarissen met wie u als eerste contact hebt, vragen u door te verwijzen naar de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven, waar men u kosteloos en op basis van vertrouwelijkheid zal helpen, ook als u het misdrijf niet eerder hebt aangegeven.

U mag zich ook vanaf het eerste contact met de instanties en functionarissen door een persoon van uw keuze laten vergezellen.

Verder hebt u als slachtoffer bij iedere handeling die moet worden verricht nadat het misdrijf is aangegeven, met inbegrip van de informatie voorafgaand aan het doen van aangifte, het recht om te begrijpen en om te worden begrepen. Er wordt ook voorzien in een vertaling in een wettelijk erkende gebarentaal ter ondersteuning van mondelinge communicatie in gevallen waar dit nodig is.

Alle gedane mededelingen, zowel mondeling als schriftelijk, moeten in duidelijke, eenvoudige en toegankelijke taal plaatsvinden. Daarbij moet rekening worden gehouden met uw persoonlijke eigenschappen en behoeften, met name als u een zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking hebt of minderjarig bent.

Als slachtoffer hebt u het recht informatie over voornamelijk het volgende te ontvangen:

de hulp- en ondersteuningsmaatregelen die beschikbaar zijn, zij het medisch, psychologisch of materieel, en de procedure om hiervan gebruik te maken.

Waar van toepassing omvatten deze maatregelen ook informatie over de mogelijkheden voor het verkrijgen van alternatieve huisvesting;

het recht om het misdrijf aan te geven en, waar van toepassing, de procedure hiervoor en het recht om bewijs te leveren aan de met het onderzoek belaste instanties;

de procedure voor het verkrijgen van advies en verdediging in rechte en, waar van toepassing, de voorwaarden waaronder dit kosteloos kan worden verkregen;

de mogelijkheid om om beschermingsmaatregelen te verzoeken en, waar van toepassing, de procedure hiervoor;

de schadevergoeding waarop u recht hebt en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

de tolk- en vertaaldiensten die beschikbaar zijn;

de extra hulp en diensten voor communicatie die beschikbaar zijn;

de procedure voor het uitoefenen van uw rechten in het geval dat u buiten Spanje woont;

beroepen die u kunt instellen tegen eventuele beslissingen die u onverenigbaar met uw rechten acht;

de contactgegevens van de met de procedure belaste instantie en de kanalen om daarmee te communiceren;

de beschikbare voorzieningen voor herstelrecht, in gevallen waar dit wettelijk mogelijk is;

de gevallen waarin de proceskosten aan u gerestitueerd kunnen worden en, waar van toepassing, de procedure om deze te vorderen;

het recht te verzoeken om op de hoogte te worden gesteld van bepaalde beslissingen in de procedure zoals, onder andere, de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen, het eindvonnis in de procedure etc.

Ongeacht uw rol in de strafrechtelijke procedure mag u doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, ook als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om een getuigenverklaring af te leggen.

Wanneer u als slachtoffer niet in de strafrechtelijke procedure bent verschenen, wordt u op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van het proces. Uw belangrijkste rol is een getuigenverklaring afleggen. Om op de hoogte te kunnen worden gebracht van de datum en het tijdstip van het proces moet u een eventuele adreswijziging tijdens de procedure doorgeven.

U kunt als **particuliere aanklager** in de procedure verschijnen voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de hoorzitting, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige. U wordt vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak, en heeft hij andere rechten vergelijkbaar met die van de openbare aanklager, waaronder het recht:

te verzoeken dat er meer bewijs wordt verzameld;

nieuwe getuigen of deskundigen voor te dragen die uw zaak ondersteunen;

voorstellen te doen voor confrontaties etc.

In het geval dat de beklaagde wordt veroordeeld, kan de rechter hem/haar opdragen u de volgende kosten te vergoeden: de kosten van advocaten en vertegenwoordigers in het gerecht, deskundigen, verklaringen uit openbare registers en van notarissen etc.

Als u geen Spaans spreekt of de desbetreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u als **getuige** recht op een gratis tolk, maar u hebt niet de mogelijkheid documenten te laten vertalen. Ondanks het feit dat het normaal gesproken moeilijk is oogcontact met de beklaagde te vermijden en gerechtsgebouwen doorgaans geen aparte wachtruimtes hebben voor getuigen, kunt u, als u slachtoffer bent van seksueel geweld:

gebruikmaken van een afscherming in de rechtszaal, of

getuigen door middel van videoconferentie.

Als u gaat getuigen en u gevaar loopt, kan de president van de rechtbank besluiten een zitting achter gesloten deuren te houden, met het oog op de bescherming van de goede zeden en de openbare orde en van u als slachtoffer en/of uw familie. Als particuliere aanklager kunt u om een zitting achter gesloten deuren verzoeken.

Als u wordt gedagvaard om te getuigen en de rechter van oordeel is dat u ernstig gevaar loopt of dat uw vrijheid, eigendommen of familie gevaar lopen, kan hij een van de volgende maatregelen nemen:

uw identiteit, adres, beroep en werkplek geheim houden door deze informatie niet in de procedure te gebruiken;

vermijden dat u in het gerecht gezien wordt en het adres van het gerecht als uw adres voor kennisgevingen gebruiken;

voorkomen dat uw beeltenis door enig medium wordt vastgelegd;

een bevel afgeven voor politiebescherming tijdens en na de procedure;

vervoer naar het gerecht met officiële voertuigen voor u regelen;

u in de rechtbank in een door de politie bewaakte wachtruimte laten plaatsnemen;

u in bijzondere omstandigheden een nieuwe identiteit geven alsook financiële hulp om van locatie, woonplaats of werk te veranderen.

Wanneer u als minderjarige een verklaring aflegt, zullen alle technische middelen worden aangewend om oogcontact tussen u en de beklaagde te voorkomen. Ook confrontaties worden beperkt. Onder andere in het geval dat u een belangenconflict hebt met uw wettelijke vertegenwoordigers dat het voor u onmogelijk maakt erop te vertrouwen dat uw belangen in het onderzoek of de strafrechtelijke procedure voldoende worden behartigd, of er een conflict met een van uw ouders bestaat en de andere ouder niet voldoende in staat is om aan zijn/haar plicht om u te vertegenwoordigen of te helpen te voldoen, zal de openbare aanklager de rechter of het gerecht vragen een bijzonder curator voor u aan te wijzen die als taak heeft om u in het onderzoek en de strafrechtelijke procedure te vertegenwoordigen.

Als u buitenlander bent en geen Spaans spreekt of de betreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u recht op een gratis tolk. De politie kan u een formulier om aangifte te doen in uw taal, en telefonische of persoonlijke toegang tot een tolk aanbieden. De gerechten beschikken over een tolkdienst die zal worden afgestemd met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Als u een civiele vordering wenst in te stellen in de strafrechtelijke procedure (**civiele partij**), dient u op het moment dat de mogelijkheid wordt geboden zich als particuliere partij in de procedure te voegen en in ieder geval vóór het strafbare feit wordt geclassificeerd, met een advocaat en een vertegenwoordiger in het gerecht voor het gerecht te verschijnen. In dit geval wordt u vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als u subsidie of hulp verkrijgt op grond van uw status als slachtoffer en er is voor u een bij wet voorziene beschermingsmaatregel genomen, bent u **verplicht** de subsidie of hulp terug te betalen in geval van een veroordeling voor een valse aangifte van een misdrijf of voorwending van het misdrijf, en bent u tevens **verplicht** de gemaakte kosten te betalen voor de administratie van de erkenning ervan, bescherming en ondersteunende maatregelen voor de geleverde voorzieningen, onverminderd enige andere civiele of strafrechtelijke aansprakelijkheden die mogelijk van toepassing zijn.

Kan ik tijdens het proces een verklaring afleggen of getuigen? Onder welke voorwaarden?

Ongeacht uw rol in de strafrechtelijke procedure mag u doorgaans aanwezig zijn tijdens de zittingen, ook als deze niet in het openbaar worden gehouden. U bent uitsluitend verplicht om aanwezig te zijn om een getuigenverklaring af te leggen.

Tijdens uw deelname aan de procedure kunt u gebruik blijven maken van de voorzieningen van de bureaus voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Wanneer u als slachtoffer niet in de strafrechtelijke procedure bent verschenen, wordt u op de hoogte gesteld van de datum en de plaats van het proces. Uw belangrijkste rol is een getuigenverklaring afleggen. Om op de hoogte te kunnen worden gebracht van de datum en het tijdstip van het proces, moet u een eventuele adreswijziging tijdens de procedure doorgeven.

U kunt als **particuliere aanklager** in de procedure verschijnen voordat de tenlastelegging wordt opgesteld, dat wil zeggen voorafgaand aan de start van de mondelinge behandeling, behalve in het geval van een strafrechtelijke procedure tegen een minderjarige. U wordt vertegenwoordigd door uw advocaat, die uw zaak verdedigt, en door uw vertegenwoordiger in het gerecht, die u tijdens de procedure formeel vertegenwoordigt.

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak, en heeft hij andere rechten vergelijkbaar met die van de openbare aanklager, waaronder het recht:

te verzoeken dat er meer bewijs wordt verzameld;

nieuwe getuigen of deskundigen voor te dragen die uw zaak ondersteunen;

voorstellen te doen voor confrontaties etc.

In het geval dat de beklaagde wordt veroordeeld, kan de rechter hem/haar opdragen u de volgende kosten te vergoeden: de kosten van advocaten en vertegenwoordigers in het gerecht, deskundigen, verklaringen uit openbare registers en van notarissen etc.

Als u geen Spaans spreekt of de desbetreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u als **getuige** recht op een gratis tolk, maar u hebt niet de mogelijkheid documenten te laten vertalen. Ondanks het feit dat het normaal gesproken moeilijk is oogcontact met de beklaagde te vermijden en gerechtsgebouwen doorgaans geen aparte wachtruimtes hebben voor getuigen, kunt u, als u slachtoffer bent van seksueel geweld:

gebruikmaken van een afscherming in de rechtszaal, of

getuigen door middel van videoconferentie.

Als u gaat getuigen en u gevaar loopt, kan de president van de rechtbank besluiten een zitting achter gesloten deuren te houden, met het oog op de bescherming van de goede zeden en de openbare orde en van u als slachtoffer en/of uw familie. Als particuliere aanklager kunt u om een zitting achter gesloten deuren verzoeken.

Als u wordt gedagvaard om te getuigen en de rechter van oordeel is dat u ernstig gevaar loopt of dat uw vrijheid, eigendommen of familie gevaar lopen, kan hij een van de volgende maatregelen nemen:

uw identiteit, adres, beroep en werkplek geheim houden door deze informatie niet in de procedure te gebruiken;

vermijden dat u in het gerecht gezien wordt en het adres van het gerecht als uw adres voor kennisgevingen gebruiken;

voorkomen dat uw beeltenis door enig medium wordt vastgelegd;

een bevel afgeven voor politiebescherming tijdens en na de procedure;

vervoer naar het gerecht met officiële voertuigen voor u regelen;

u in de rechtbank in een door de politie bewaakte wachtruimte laten plaatsnemen;

u in bijzondere omstandigheden een nieuwe identiteit geven alsook financiële hulp om van locatie, woonplaats of werk te veranderen.

Wanneer u als minderjarige een verklaring aflegt, zullen alle technische middelen worden aangewend om oogcontact tussen u en de beklaagde te voorkomen. Ook confrontaties worden beperkt. Onder andere in het geval dat u een belangenconflict hebt met uw wettelijke vertegenwoordigers dat het voor u onmogelijk maakt erop te vertrouwen dat uw belangen in het onderzoek of de strafrechtelijke procedure voldoende worden behartigd, of er een conflict met een van uw ouders bestaat en de andere ouder niet voldoende in staat is om aan zijn/haar plicht om u te vertegenwoordigen of te helpen te voldoen, zal de openbare aanklager de rechter of het gerecht vragen een bijzonder curator voor u aan te wijzen die als taak heeft om u in het onderzoek en de strafrechtelijke procedure te vertegenwoordigen.

Als u buitenlander bent en geen Spaans spreekt of de betreffende regionale taal niet machtig bent, hebt u recht op een gratis tolk. De gerechten beschikken over een tolkdienst die zal worden geïnformeerd met het bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven.

Welke informatie ontvang ik tijdens het proces?

U hebt het recht om te worden geïnformeerd, op uw verzoek, over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd, en om in kennis te worden gesteld van de volgende beslissingen:

de beslissing om geen strafrechtelijke procedure in te stellen;

het eindvonnis in de procedure;

beslissingen om de dader in hechtenis te nemen of in vrijheid te stellen alsmede, indien van toepassing, over de ontsnapping van de dader uit hechtenis;

beslissingen tot het nemen van voorzorgsmaatregelen of tot wijziging van reeds overeengekomen voorzorgsmaatregelen, waar deze van kracht zijn om uw veiligheid te garanderen;

beslissingen van een gerechtelijke of penitentiaire instantie met gevolgen voor personen die veroordeeld zijn voor geweldsmisdrijven of misdrijven in verband met bedreiging en die een gevaar voor uw veiligheid opleveren;

beslissingen waarbij uw deelname als slachtoffer in de uitvoering van het vonnis betrokken is en die in de penitentiaire omgeving worden genomen, zoals

beslissingen die gevolgen hebben voor de indeling van de gedetineerde in een open inrichting van klasse 3, voorrechten in detentie, kort verlof,

voorwaardelijke invrijheidsstelling etc.

Bij uw verzoek om van bovenstaande beslissingen op de hoogte te worden gebracht dient u een e-mailadres op te geven, of anders een post- of huisadres, waarnaar de instantie de mededelingen en kennisgevingen kan sturen.

Als u niet over een e-mailadres beschikt, kunnen ze bij wijze van uitzondering per gewone post naar het door u opgegeven adres worden gestuurd.

Als u als burger woonachtig bent buiten de Europese Unie en niet over een e-mail- of postadres beschikt waarnaar mededelingen kunnen worden gestuurd, zullen deze voor publicatie naar de Spaanse diplomatieke post of het Spaanse consulaat in uw land van vestiging worden gestuurd.

De kennisgevingen die u mogelijk ontvangt, bevatten ten minste de van kracht zijnde bepalingen van het besluit en de rechtsgrondslag daarvan.

Wanneer u als slachtoffer officieel in de procedure bent verschenen, worden de beslissingen meegedeeld aan uw vertegenwoordiger in het gerecht en ook via het door u opgegeven e-mailadres aan u meegedeeld.

U kunt te allen tijde te kennen geven dat u niet over bovengenoemde beslissingen geïnformeerd wenst te worden, waarna uw verzoek buiten werking zal treden.

Als u hebt gevraagd om te worden doorverwezen naar een bureau voor ondersteuning van slachtoffers van misdrijven of als u zorg ontvangt via een van deze bureaus, dan hebt u het recht informatie te ontvangen over de contactgegevens van de instantie die verantwoordelijk is voor de behandeling van de procedure en de kanalen waarmee met deze instantie gecommuniceerd wordt, alsmede over de datum, het tijdstip en de plaats van het proces en wat de dader ten laste wordt gelegd.

Als u slachtoffer bent van een misdrijf in verband met gendergerelateerd geweld, hebt u het recht te worden geïnformeerd over de procedurele situatie van de dader en over welke voorzorgsmaatregelen er worden getroffen, zonder hiernaar te hoeven vragen. U kunt te allen tijde te kennen geven dat u die informatie niet wenst te ontvangen.

Heb ik toegang tot de procesdossiers?

Als u reeds particuliere aanklager bent, heeft uw advocaat inzage in de samenvatting en de overige documenten van de zaak.

Tot de dagelijkse werkzaamheden van advocaten behoren het inzien van juridische informatie en documentatie, met name in zaken waarbij hun cliënt geen partij bij de procedure is.

Ingevolge Spaanse wetgeving kunnen de verschijnende partijen van de procedure op de hoogte worden gesteld en deelnemen aan alle procedurele formaliteiten.

Laatste update: 17/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.